

Κυρίες και Κύριοι,

34952.
Αννα Αποχή Ρίση

Στό μακρόχρονο διάστημα της αεσχολίας μου με τη λαϊκή τέχνη ως περιοχής μας, δοκίμασα ζωηρεί ευμηνίες καθώι ανεαλυντα, σε παλιά σεχοντικά και μαυρινέι ευηλίες, αγνωστου καχιτέχνης που ευφράδανε με τό πινέλο ή με τό καλέρι του καύρου και τίς χαρές τή Ρωμοσύνης. Μό πάντα ή χαρά μου ήταν ανάρητη με κάποια λύση για όλοι αυτοί οί ταπεινοί τεχνίτες από χρόνια τώρα ήσαν πεδαμένοι. Πήγαν να πιετέψι κανέναν πτω ή δημιουργική φλόγα έβρισε από τη γυνιά του και έληνιηή ης. Είναι πρώτη φορά ευήρα που ηω δίνεται ή χαρά να σά) παρουσιάσω έναν τεχνίτη χωρί να αναφέρω χρονολογίες των περαθένων αιώνων. Έναν τεχνίτη πού ζή κοντά μας, που είναι ευήρα ανάρητα ης. Προβή-
ται ηα τό νεκηγό Νικόλαο χριστόπουλο, ηω άρχισε να ζωγραφίζη όταν ήχε ηλικία ηα
ήδω αιώνα ηη.

Σέ τοστό τό γλυκό περιβάλλον, ηω και φορτωμένο με τόσες ιστοριέι ανάρη-
σεις έχη τόση φρεσινάδα, ή οιογένεια των χριστόπουλων συνεχίζη την παραδοση
των πληορύιτων ταρεανών. Έδω κήπου πρέπη να έγινε και ή Αργώ, τό μυθικό
καράβι που ζευίνιες ηα να φέρη τό χρυσόμαχο τομαρί. Έδω, και στο τρίτερι και
στο χορευτό και σ' άλλες αηροκαλιέ) τας ηηλίας, ηίνοντα και πεύφητα Ζαγοριανά
καράβια. Τα περήφανα καράβια ηα έδωζαν χαρούμενα τα νερά φέροντας ηερα-
τιέ) από την Πόλη, ηη βχετιά, ηην όντέσσα, ηη ηαρσίλια και η άλλα λιράνια ηη
μεσορείου.

Πάντα οί άνθρωποι ηω άγαπούν ηη δουλειά τους, ηω ηη' ασιου) δέν είναι απλώς
ένα μέσο να κερδίσουν τό ψυτή τους ή ηη είναι ηερακι, αιδάονται την ανάρητη
και να ηην τραγωδίσουν. Τέτοια είναι τα τραγούδια ηη δουλειάς, τα ηεωρηνα, τα να-
υικά, τα τραγούδια τας αεραλίας..... Ο γέρο- χριστόπουλος τραγουδού ηη δουλειά
του δη με τό βύχο και τό μουσικό σκοπό ηα με τό χρύηη και τό σκεδίο. Τό έργο
ηω βλεπούη ηηρο ηας είναι ένα ζωγραφικό τραγούδι ηη δουλειά τα ταρεανά. Δέν
είναι ένα τραγούδι ηη ναμνηή ηηη ή με ηη χαρέ) και του μαυρου) της, με ηην τραχύη-
τα και ηη γλυκα ηης. Σ' ένα τέτοιο τραγούδι ηαζί με τό πλοίο δάηρεη να τραγου-
δουή κι ο καπετάνιος, κι ο ναύτης, και οί μαυρινέ) πολιτεί) και ηη σάλασσας ηη
αηριάδα και τας ανοιχτας ορίζοντα ηη αηφρανισύνη. Έδω κύριο θέμα είναι τό ίδιο
τό λογο με ηην όρεφιά ηη φόρηαι του και με ηην λοίηση ηη κατασκευή του. Σάν τό
γαίονα του τό δαμακίωνα, ο γέρο χριστόπουλος δίνη ψυχή στα έργα των χεριών του.
και σάν ηηροί τεχνίτη) ζέρη να θαηάζη και να παινεύη και τα έργα των ήηηη. Με
ταηηασηό στέηη ηη αποθαηάζη ένα ζένο έηηαδουηηό ηηο. Καηαρώνη ηη περήφα-
νια ένα δινό ηας.

Θα πρέπη με λίγα λόγη να δοηη και με ποίο τρόπο ζωγραφίσε ο γέρο Νικόλας.
Μικούη ηαρη πολύ συχνά ηα απλοποιέη και δέν είναι λίγοι ηω όνομάηουν φλύαρη
τα ζωγραφικά έργα ηω έχωη ποηη) λεπτομέρηες. Ίση δέν έχωη άδικο όταν ηηλοδν

για ψυχρά αναστασιακά έργα, χωρή ληού, δηλώ οι λεπτομέρειες είναι για άσκηση φλογιστή που γίνεται μόνο για να ικανοποιή το εθνολο γούστο ή για να επιδεικνύει άχρηστη δεξιοτεχνία. Σε έργα, όμως, εάν υπήρξε έδω ή λεπτομέρεια είναι βασικό στοιχείο. Υπάρχει μια ποίηση σε τούτη την άγλαη με την όποια αποδίδεται η λειτουργία των αληθινών, η φάρμα και η διακοσμητική των διακοσμημάτων. Για έναν άνθρωπο που ζει το πλοίο και η μεταφορά της καταιγίδας του, σανίδι- σανίδι, καρδιά- καρδιά, που κάθε κομμάτι από την αρετή του και κάθε κίνητρο από την αλυσίδα του είναι ποιημένοι με τον ιδιόμορτο της, ταίρια στην ίδια οι λεπτομέρειες είναι το σωστό και η μορφή των έργων της. Αι θυμωμένες τον θρηνο- μένους λεπτομέρειες περιγράφει την αρετή του Αχιλλέα όχι εάν τις φορά ο πολέμιος ή εάν των καταιγίδων ο θάνατος τεχνικής. Μια όρμητική κληρονομιά είναι και οι έργα των Χριστιανών.

Η υδραυλική τους δεν είναι το ατύχημα ή το στοιχείο, με το οποίο και τα μέλη νέμονται τους, είναι άλλωστε ο υγρός συμβολισμός που τρέχουν και μετατρέπουν τα πάντα. Ο ουρανός τους δεν είναι το διάφανο στοιχείο που τρέχουν ελεύθερα και σύνετα, πότε παύονται με την ήλιου και πότε σπάζονται με τον σπινθηρό του. Είναι το μονόχρωμο φάντασμα στο οποίο διαφεύγει καθαρά οι ελπίδες (χατήρι) των κοραβιών του. Θα πρέπει να προσέξουμε τα μέσα αυτά μερικά χρώματα των ουρανών τους, μοναδικά ζωγραφικά επιτεύγματα. Θα πρέπει, ακόμα, να καρούμε την καταπληκτική λύση που έδωσε ο έλκας να τοποθετήσει ένα σφαιρικό πεί- ρο με ένα τετραγωνό παιδί. Δεν παρέλασε τίς βάρκες σε πιάνα αλλά τίς τοποθέτησε σε πιάνα ελκινική επαναστατική διάταξη που δίνει όλη την ελευθερία και την κίνηση του. Σε κάθε έργο περιμένει και μια επιπλέον: Έδω βέβαια οι ζεστοί και ζυμωμένοι τόνοι που φέρουν ε' έναν ουδέτερο και η μια για λύση που θυμίζει αρχαία αγγειογραφία. Όλη η υλότητα των αμαρτιών, από το ανοιχτό κερκό πείραγμα των «καμένων των κοριτσόπουλων» των Ναυτικών θηρίων που άδικα ήσαν να ξεπεράσουν με το πλεούμενό τους του τραχεί τρακαρδές, ώς το θαλασφό για τις υαλές ναυπηγικές έπαι- ξες των ερωτήσεων τους. Οι θαλασσοί θρύλοι ρωτών με το σώμα της ορθότητας μερικών αν έδω ο Μέγας Αλέξανδρος, μετά και βασιλεία, η απάντηση οι ναυτικοί για να μην ανησυχούν υπέρ του και βασιλεία του.

Οι χαρτωμένοι λεζάντες, με την χαρακτηριστική του αναδοχικές συμ- πληρώνουν με χαρά και με δροσιά των έργων. Υπάρχει μια προσφύτητα σε αυτά τα "λουλούδια και θαλάσσης" μια ελκινική μελαγχολία σε «πε- ραμένα μεγαλεία» κι είναι αληθινός θαλασφό σταυρός χαρακτηρισμού «κωφαίων» «μεγαληπρέπ» κ.λ.λ.

Μια ένδοξη τέτοια έργο υφίσταται ζωοτήτων από την αψιόφρα της αν γίνονται σε πιάνα οποιαδήποτε αιώματα και πόλης. Βέβαια οι έργα δια-

μερών παντός την άξια τους. Όμως για να τα νιώσει κανένας καλλιτέρας, στο πρώτο της παρουσίαση, πρέπει να δρασκελίσει τα έλλα που θα γίνουν καρβίδια, να ανάψει την άψια μουρδιά των καρτερών, να δειχτεί στο πρόσωπό της το χαίδεμα τα θαλασσινα άγρια, να ζήσει με γλυκιάν κρητιά των τοπίων.

Η φύση, με μια άνεξικνίαση σοφία, απορρόφησε το γέρο ναυπηγό από τον κόσμο των ήχων κι έκανε το κρητιά και το σχέδιο μοναδικά ενδιαφέροντα του μέγα. Μ' αυτά και με τα λίγα στυλινά διαρία ο ταπει- νός τεχνικός τραγουδάει με ζωή τα τραγικά. Άνδρα κι διαν όρετα τα πίνια των είναι μια μεγάλη ευημία της ίσωσης, όπως η πυροδότηση των τουρκικών σάλων από τον κανονι, μανιεύουμε πώ, μάτω από την έντονη παρμένηα ηα το κομμάτι, υπάχει και μια σινα λύση για τα υαλές πλάτα που ταίρια. Γεια σου χέρια σου μαστο- κηόλα. Τα ζωγραφικά σου καρβία, θαλπί- ροντας από τον τραγικά της καρδιάς σου, ~~τα~~ άρμενίζουν, καλοτάξινά, στο πέλαγο της λαίμης ψυχής.

ΚΙΚΟΣ Α. ΜΑΚΡΗΣ

Μετά και βασιλεία, η απάντηση οι ναυτικοί για να μην ανησυχούν υπέρ του και βασιλεία του.

Αυτοί οι ναυτικοί είναι αφιερωμένοι στη ζωή των τραγικών. Μέση από την μαθητική, περνούσαν την από το χέρι, για να μην δώσουν στα τα μαθήματα και θαλασσινα, ηλάνθαι τα σε ένα φιλικό κρητικό δραμα.